

EESTI MUUSEUMIDE AASTAAUHINDADE KONKURSI STATUUT

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Konkursi eesmärk on tunnustada parimaid muuseumivaldkonna asjatundjaid ning tuua avalikkuse jaoks rohkem esile muuseumitöö erinevaid tahke.
- 1.2. Muuseumide aastaauhindade ehk Muuseumirott on iga-aastane tunnustusauhind, mida **antakse välja kümnes kategoorias:**
  - 1.2.1. muuseumikogu arendaja;
  - 1.2.2. konserveerimistöö;
  - 1.2.3. muuseumihariduse edendaja;
  - 1.2.4. teadusüritus;
  - 1.2.5. teadustrükis;
  - 1.2.6. aasta näitus;
  - 1.2.7. püsinäitus;
  - 1.2.8. muuseumiuuendaja;
  - 1.2.9. kogukonna sõber;
  - 1.2.10. turundustegu.
- 1.3. Auhindu annab välja Muinsuskaitseamet koostöös Eesti Muuseumiühingu ja Eesti Kultuurkapitaliga. Auhinna väljaandmise üritust korraldab Muinsuskaitseamet koostöös igal aastal valitud muuseumiga.

2. KANDIDEERIMISE ÜLDTINGIMUSED

- 2.1. Konkursil võivad osaleda kõik Eesti Vabariigi muuseumid, mille tegevus vastab muuseumiseaduse § 2 lõikes 1 sätestatud ülesannetele.
- 2.2. Konkursile esitatav projekt peab olema valminud seda esindava muuseumi eestvedamisel.
- 2.3. Konkursile esitatav projekt peab olema konkursiaastal teostatud või olema osa suuremast projektist, mis moodustab omaette terviku ning lõpeb konkursiaastal.

3. HINDAMISE KORD JA KRITEERIUMID KATEGOORIADE LÕIKES

- 3.1. Muinsuskaitseamet kaasab statuudi tegemisse ja komisjonide moodustamiseks kolmanda sektori esindajaid.

- 3.2. Kandideerivaid taotlusi hindavad komisjonid, mida juhivad komisjoni esimehed.
- 3.3. Hindamiskomisjonid kutsuvad kokku komisjonide esimehed ja komisjonid moodustatakse kolmeks aastaks.
- 3.4. Komisjonidesse kuuluvad valdkonna spetsialistid. Komisjonidesse võib kaasata eelmise aasta võitja esindaja, kes kuulub komisjoni ühe konkursi aasta.
- 3.5. Komisjonide liikmete nimed avaldatakse Muinsuskaitseameti kodulehel
- 3.6. Juhul kui komisjoni liige on mõne kandidaadiga seotud, taandab ta end otsustamisest.
- 3.7. Komisjonidel on õigus muuta kandideeriva projekti auhinnakategooriat.
- 3.8. Komisjonide töökorraldus:
  - 3.8.1. Komisjonidel on õigus vajadusel täiendavate asjaolude selgitamiseks kandidaate külastada.
  - 3.8.2. Esitatud kategooria kandidaatide seast valivad komisjonid pingerea alusel igas kategoorias välja kolm nominenti ja nominentide seast valitakse lahtisel hääletusel lihthäälteenamusega laureaadi.
  - 3.8.3. Komisjonid jõuavad otsuseni konsensuslikult. Kui mõne laureaadi nimetamisel konsensuseni ei jõuta, esitab iga liige valitud nominentidest pingerea, mida võrreldes leitakse enim hääli saanud nominent, kes nimetatakse laureaadiks.
  - 3.8.4. Komisjonide otsus on lõplik.
  - 3.8.5. Komisjonide töö tulemused dokumenteeritakse ilma hääletusprotokollideta. Kõik komisjonid koostavad pärast konkursiaasta lõppu kirjaliku kokkuvõtte oma valdkonna taotlustest ja võitjatest, et anda ülevaade muuseumivaldkonna hetkeseisust. Nominendid saavad tagasisidet korrektses ja konstruktiivses vormis. Tagasiside on sõnastatud nii, et tekib võrdlus teiste nominentidega, tagasiside toob välja nominendi tugevused ja arenguruumi.
  - 3.8.6. Komisjonidel on õigus kuulutada konkurss luhtunuks kas osaliselt või täielikult juhul, kui komisjoni hinnangul ei ole sobivaid kandidaate esitatud.
- 3.9. **Konserveerimistöö ja muuseumikogu arendaja (1 komisjon)**
- 3.10. Konserveerimistöö auhinnale võivad kandideerida konservaatorid ja konserveerimisprojektide juhid.
- 3.11. Projektis käsitletav objekt võib olla nii museaal kui ka muu kultuuriväärtuslik objekt.
- 3.12. Muuseumikogu arendaja konkursile esitatav projekt peab hõlmama kogude täiendamist, säilitamist, kättesaadavaks tegemist või mistahesvormis kogudega seotud olulist tegevust.

- 3.13. Komisjoni liikmed tutvuvad kandideerivate projektidega kohapeal.
- 3.14. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:
  - 3.14.1. projekti vastavus selle eesmärgile;
  - 3.14.2. kas projekti tulemusena on loodud tingimused museaali, muuseumikogu või muu kultuuripärandi objekti paremaks säilimiseks;
  - 3.14.3. kas projekti tulemusena on loodud museaalile või kogule parem juurdepääs (töötajad, külastajad);
  - 3.14.4. kas lahendustes on arvestatud muuseumitöö ja säilitamise või konserveerimise ja hea praktikaga;
  - 3.14.5. kas projekti täitmisel on traditsionaalseid võtteid integreeritud kultuuripärandit tutvustavate uuenduslike mõttelaadide ja lahendustega;
  - 3.14.6. kas projekti lahendus on keskkonna- ja ressursisäästlik.
- 3.15. **Muuseumihariduse edendaja (1 komisjon)**
  - 3.15.1. Konkursile esitatavad haridustegevused peavad kuuluma järgmis(t)esse valdkonda(desse):
    - 3.15.1.1. iseseisev või näitusega kaasnev gruppidele suunatud haridusprogramm / muuseumitund;
    - 3.15.1.2. laager, meistrikursus, teemapäev, koolitus, ringitöö, kursus jms;
    - 3.15.1.3. näitusega kaasnev üksikkülastajale suunatud tegevus ja / või materjal; jätkutegevus;
    - 3.15.1.4. õppematerjal e-keskkonnas või trükisena või muu haridustegevust edendav tegevus;
    - 3.15.1.5. kaasav või osalusprojekt;
    - 3.15.1.6. õpikeskkond.
  - 3.15.2. Auhinnale kandideeriv haridustegevus peab põhinema konkreetse muuseumi oskusteabel ja toimuma kandideerimise ajal.
  - 3.15.3. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:
    - 3.15.3.1. selgelt määratletud eesmärk ja sidusus muuseumiga;
    - 3.15.3.2. vastavus sihtrühmale;
    - 3.15.3.3. mõjukus ühiskonnas ja päevakajalisus;
    - 3.15.3.4. koostöö ja valdkondade lõimimine;
    - 3.15.3.5. uuenduslikkus;
    - 3.15.3.6. tegevuste kaasahaaravus;
    - 3.15.3.7. tegevuste metoodilisus.

3.16. Teadusüritus ja teadustrükis (1 komisjon)

- 3.16.1. Esmaseks hindamise kriteeriumiks on uudne lähenemine teemale ja täiendav panus senisele uurimisele.
- 3.16.2. Positiivselt mõjub teadustöö, mis kasutab tulemuslikult muuseumikolleksioone kui uurimisallikat, millega muuseumide juba olemasolevaid ressursse ära kasutades tekib uus sünergia.
- 3.16.3. Kandideerivad trükised, artiklid ja uurimused peavad olema ilmunud ja kättesaadavad Eestis.
- 3.16.4. Kandideerivad trükised, artiklid ja uurimused peavad olema eestikeelsed (võivad olla paralleelselt ka muukeelsed).
- 3.16.5. Publikatsioonide hindamise aluseks ei ole ETIS.
- 3.16.6. Auhinnale võivad kandideerida ka muuseumide aastaraamatud, toimetised jt trükised.
- 3.16.7. Muuseum võib esitada konkursile ka oma töötajate need artiklid, mis on ilmunud mõnes teadusväljaandes väljaspool muuseumi, või oma töötaja esinemise konverentsil.
- 3.16.8. Teos, mille kirjastaja ei ole muuseum, kuid mille sisu on loonud muuseumitöötajad ning mis on sisult muuseumi väljaanne, kvalifitseerub osalema.
- 3.16.9. Teadusürituse kandideerimisel tuleb esitada komisjonile konverentsi kava, teesid (eestikeelsena) ning vabas vormis taotlus, kus märgitakse ära konverentsi teema, eesmärk, panus teadusesse, jätkusuutlikkus (konverentsipõhine trükis, uurimisteema jätkumine jne) ning see, kas/kuidas konverents teadust populariseerib.

3.17. Aasta näitus ja püsinäitus (1 komisjoni)

- 3.17.1.1. Kandideeriv näitus peab olema eksponeeritud vastava muuseumi oma ruumides, filiaalis või olema valmistatud spetsiaalselt mõne muu konkreetse näitusepaiga jaoks.
- 3.17.1.2. Püsinäituseks loetakse näitus, mis on avatud rohkem kui kaks aastat.
- 3.17.1.3. Püsinäituse auhind antakse välja üle aasta (2023. aastal auhinda välja ei anta).
- 3.17.1.4. Aasta näituseks loetakse näitus, mis on avatud kuni kaks aastat.
- 3.17.1.5. Iga muuseum või selle struktuuriüksus võib konkursile esitada ühe näituse aastas.
- 3.17.1.6. Komisjonide liikmed külastavad kõiki kandideerivaid aasta näitusi ja püsinäitusi.
- 3.17.1.7. Oma otsuste langetamisel lähtuvad komisjonid järgmistest kriteeriumidest:

- 3.17.1.8. näituse idee;
- 3.17.1.9. teema olulisus;
- 3.17.1.10. kujundus;
- 3.17.1.11. külastajasõbralikkus ja ligipääsetavus;
- 3.17.1.12. innovatiivsus;
- 3.17.1.13. näitusega seotud publiku- ja haridusprogrammid, üritused, konverentsid, trükised;
- 3.17.1.14. vastavus museoloogia põhiväärtustele;
- 3.17.1.15. jätkusuutlikkus ja keskkonnasõbralikkus.

3.18. **Muuseumiuuendaja (1 komisjon)**

- 3.18.1.1. Muuseumiuuendaja auhinnaga tunnustatakse muuseumi uuenduslikku tegu või arendust ning seeläbi panust muuseumivaldkonna arengusse, muuhulgas:
- 3.18.1.2. uusi innovaatilisi lahendusi erinevates muuseumivaldkondades;
- 3.18.1.3. valdkondade vahelisi arendus- ja koostööprojekte, sealhulgas rahvusvahelisi;
- 3.18.1.4. suure sotsiaalse mõjuga projekte;
- 3.18.1.5. ligipääsetavuse ja keskkonnasäästlikkuse olulist parendamist;
- 3.18.1.6. muid julgeid ja edasiviivaid ettevõtmisi sõltumata mastaabist.
- 3.18.1.7. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:
  - 3.18.1.8. uuenduslikkus
  - 3.18.1.9. mõju muuseumile
  - 3.18.1.10. mõju muuseumivaldkonnale
  - 3.18.1.11. ühiskondlik ja sotsiaalne mõõde
  - 3.18.1.12. jätkusuutlikkus.

3.19. **Kogukonna sõber (1 komisjon)**

- 3.19.1.1. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:
- 3.19.1.2. erinevate kogukondade või huvigruppide kaasatus;
- 3.19.1.3. teema olulisus kogukonnale;

- 3.19.1.4. sündmuse, näituse või projekti tähendus ja mõju kogukonnale, sh pikaajaline mõju (osalejate arv ei ole siinkohal väga oluline);
- 3.19.1.5. osalusvõimaluste loomine ja rakendamine projekti, sündmuse, näituse või muuseumi arendamisel ja elluviimisel (sõna andmine kogukonnale);
- 3.19.1.6. muuseumi roll kandideerimistaotlusega seotud kogukonna igapäevaelus või muudatuste vedajana;
- 3.19.1.7. jätkusuutlikkus ja keskkonnasõbralikkus.

3.20. **Turundustegu (1 komisjon)**

- 3.20.1.1. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:
- 3.20.1.2. Projekt on innovaatiline, nutikas ja värske lähenemisnurgaga, mis aitab kaasa muuseumi publiku- ja sisutöö edendamise eesmärkidele;
- 3.20.1.3. toob valdkonda uut lähenemist turundus- ja kommunikatsioonipraktikasse, kus määrav ei ole niivõrd rahaline ressurss, vaid näiteks partnerite ja sihtgruppide kaasatus jne;
- 3.20.1.4. kasvatab konkreetse muuseumi nähtavust, tuntust, mõjusust;
- 3.20.1.5. toob muuseumi(d) publikule lähemale;
- 3.20.1.6. on muuseumi või muid valdkondi või organisatsioone lõimiv koostööprojekt, mis laiendab ja võimendab muuseumi rolli ühiskonnas;
- 3.20.1.7. kaasab erinevaid sihtgrupe ja institutsioone nii teenustoodete väljatöötamiseks, näituseloomesse kui ka turunduskommunikatsiooni.

4. **KONKURSI AJAKAVA JA LÄBIVIIMISE KORD**

- 4.1. Taotlusi võib esitada konkursiaasta jooksul kuni 1. oktoobrini. Pärast nimetatud tähtaega laekuvad taotlused lähevad järgmise aasta arvestusse. Põhjendatud taotluse korral on komisjonil õigus esitamise tähtaega pikendada kuni 2 nädalat.
- 4.2. Näituste ja muuseumihariduse ning muuseumihariduse edendaja kategooriates esitatakse kandideerimistaotlus vähemalt üks kuu enne näituse eksponeerimise lõppu või haridustegevuse toimumise aega.

- 4.3. Püsinäituse kandideerimistaotlust võib esitada kuni kahe aasta jooksul alates püsinäituse avamisest.
- 4.4. Kandideeriva projekti kohta tuleb täita vastava kategooria taotlusvorm, mis on kättesaadav Muinsuskaitseameti kodulehel.

5. KONKURSI TULEMUSED

- 5.1. Komisjonide esimehed edastavad oma otsused koos protokolliga Muinsuskaitseameti muuseumivaldkonna peaspetsialistile hiljemalt 24. novembriks.
- 5.2. Muinsuskaitseamet teeb nominentide nimed teatavaks hiljemalt iga aasta 10. detsembril.
- 5.3. Auhindade võitjad kuulutatakse välja Eesti muuseumide auhinnagalal, mis toimub üldjuhul iga aasta jaanuarikuu viimasel reedel. Muinsuskaitseametil on õigus vajaduse korral sündmuse toimumise kuupäeva muuta.
- 5.4. Auhindade kätteandmisele eelneb Eesti muuseumide aastakonverents, kus kõik nominendid tutvustavad oma projekti lühikese ettekandega.
- 5.5. Aastakonverentsil valitakse publikuhääletusel parim esitlus.
- 5.6. Konkursil osalevate projektide kohta saab informatsiooni Muinsuskaitseameti veebilehelt.
- 5.7. Üritust korraldaval organisatsioonil on kohustus tagada konverentsi ettekannete videosalvestuste ja fotode säilitamine ja kasutamise võimalus kuni organisatsiooni tegevuse lõppemiseni või ümberkorraldamiseni.

6. AUHINNAD

- 6.1. Auhind on:
- 6.2. kunstnik Tiiu Kirsipuu loodud Muuseumiroti väike skulptuur;
- 6.3. aukiri kõigile võitnud tööühma liikmetele.
- 6.4. Aasta näituse ja püsinäituse kategoorias on rändavad peaauhinnad Tiiu Kirsipuu loodud Muuseumiroti suured skulptuurid, mis asuvad võitnud muuseumides kuni uue võitja selgumiseni.
- 6.5. Auhinna omistamist kajastab Muinsuskaitseamet oma veebilehel.

7. ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

- 7.1. Muinsuskaitseamet kogub ja säilitab konkursile esitatud kandidaatide isikuandmeid üksnes aastaauhindade konkursi korraldamise eesmärgil.
- 7.2. Muinsuskaitseametile esitatud kandideerimisavaldustes sisalduvaid isikuandmeid säilitatakse kuni eesmärgi täitmiseni (konkursi lõpuni).
- 7.3. Muinsuskaitseamet ei avalikusta ega edastata kandidaatide isikuandmeid kolmandatele isikutele.